

Kommunesektorens forventninger til stortingsmelding om naturmangfold

KS' landsstyre viser til at regjeringen høsten 2024 vil legge fram en stortingsmelding om naturmangfold. Meldingen vil være en nasjonal handlingsplan for natur, og gi politisk retning for hvordan Norges forpliktelser i henhold til naturavtalen (The Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework (GBF)) skal nås.

Landsstyret viser til at KS' landsting gjennom vedtak av Kommunesektorens politiske prioriteringer 2024-27 har bekreftet at norske kommuner og fylkeskommuner vil bidra til at Norge når sine internasjonale forpliktelser i Parisavtalen, Naturavtalen og klimaavtalen med EU. Landstinget har også bekreftet at kommunene ønsker å føre en arealpolitikk som søker å utvikle gode lokalsamfunn i hele landet, og samtidig forene dette med hensynene til å bremse klimaendringene, tilpasse til et klima i endring og minske tap av naturmangfold. Kommunesektoren samlet vil etterstrebe arealnøytralitet for arealbruk gjennom fortetting i allerede bebygde områder og samarbeid mellom kommuner og fylkeskommuner om god fordeling av funksjoner og infrastruktur.

Landsstyret viser videre til at KS' landsting forventet at statlige myndigheter styrker kommunesektorens virkemidler for å håndtere klima- og miljøutfordringer i arealforvaltningen, og samtidig viser tillit til kommunesektorens evne og vilje til å ta lederskap i omstillingsarbeidet ved å respektere avveininger som ligger bak arealbeslutninger.

Landsstyret vil understreke betydningen av å få forankret avveiningene i vedtak om framtidig arealbruk hos innbyggere og ulike interesser i lokalsamfunnet, også når naturhensyn skal styrkes i arealforvaltningen. Skal konkrete løsninger stå seg over tid, må de bidra til levedyktige og attraktive lokalsamfunn for innbyggere og næringsliv, og samtidig respektere rammene skapt av behovet til klimaomstilling og bevaring av naturmangfold. Landsstyret forventer derfor at stortingsmeldingen viderefører kommunenes rolle og handlingsrom i arealforvaltningen.

KS' landsstyre har forståelse for at en nasjonal handlingsplan for natur vil diskutere hvordan summen av kommunale arealbeslutninger kan tilpasses de nasjonale forpliktelsene, innenfor et system hvor kommunene er primær arealmyndighet. Et sentralt svar i stortingsmeldingen bør være at regjeringen varsler en intensivering av innsatsen for økt kapasitet og kompetanse i arealforvaltningen, og herunder fører en aktiv politikk for å støtte opp om kommuner som vil samarbeide mer forpliktende med hverandre om planfaglige kompetansemiljøer. Landsstyret anbefaler også en videre satsing på å lage eller forbedre tilgangen til en samordnet, og god digital miljøinformasjon om sårbare og økologisk viktige naturområder. Fylkeskommunenes potensiale som planfaglig kompetansestøtte for kommunene og utvikler av anvendbar kunnskap om klima- og naturvirkninger på tvers av kommunegrenser bør styrkes videre. Fylkeskommunene bør få et samlet ansvar for kartløsninger som viser forbrukt og planlagt arealbruk, samt ulike naturtyper.

Landsstyret forventer at utviklingen av nye økonomiske og juridiske virkemidler rettet mot kommuner og fylkeskommuner, begrunnet i klima- og naturmålene, skjer i nær dialog med KS. Det er viktig at slike virkemidler ikke øker kompleksiteten i arealforvaltningen ytterligere, men blir reelt til støtte for

kommunene og fylkeskommunenes egne initiativ for å løfte klima – og naturmangfold i lokal og regional politikk. Klimasats og Natursats er viktige støtteordninger i dette arbeidet.

Landsstyret ser positivt på at regjeringens forslag til nye statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet tar utgangspunkt i behovet for differensierte, lokalt tilpassede løsninger, og viser ellers til KS' høringsvar til regjeringens forslag.